Keskiviikko 10. maaliskuuta 2021

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

EUROOPAN PARLAMENTTI

P9_TA(2021)0071

WTO:n sääntöjen mukainen EU:n hiilidioksidipäästöjen tullimekanismi

Euroopan parlamentin päätöslauselma 10. maaliskuuta 2021 pyrkimyksistä luoda WTO:n sääntöjen mukainen EU:n hiilidioksidipäästöjen tullimekanismi (2020/2043(INI))

(2021/C 474/01)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen (UNFCCC) 21. osapuolikonferenssissa (COP 21) Pariisissa 12. joulukuuta 2015 hyväksytyn Pariisin sopimuksen,

— ottaa huomioon YK:n ympäristöohjelman raportin ”Emissions Gap Report 2019”,

— ottaa huomioon hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) erityisraportin ilmaston lämpenemisestä 1,5 celsiusasteella sekä sen erityisraportin valtameristä ja kryosfääristä,

— ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon ”Euroopan vihreän kehityksen ohjelma” (COM(2019)0640),

— ottaa huomioon 17. syyskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”EU:n ilmastotavoite vuodelle 2030 entistä korkeammalle” (COM(2020)0562) ja siihen liittyvän vaikutustenarvioinnin (SWD(2020)0176),

— ottaa huomioon 12. joulukuuta 2019 sekä 17.–21. heinäkuuta 2020 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,

— ottaa huomioon 23. heinäkuuta 2020 antamansa päätöslauselman Eurooppa-neuvoston 17.–21. heinäkuuta 2020 pidetyn ylimääräisen kokouksen päätelmistä ([1]),

— ottaa huomioon 15. syyskuuta 2020 annetussa Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa nro 18/2020 ”EU:n päästökauppajärjestelmä: maksutta jaettavat päästöoikeudet on kohdennettava paremmin” esitetyt päätelmät ja suositukset,

— ottaa huomioon 28. marraskuuta 2019 antamansa päätöslauselman ilmasto- ja ympäristöhätätilasta ([2]),

— ottaa huomioon 15. tammikuuta 2020 antamansa päätöslauselman Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta ([3]),

([1]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0206.
([2]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2019)0078.
([3]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0005.

— ottaa huomioon kantansa vuoden 2030 ilmastotavoitteeseen eli siihen, että kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään 60 prosenttia vuoden 1990 tasoihin verrattuna ([4]),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

— ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan, talous- ja raha-asioiden valiokunnan, budjettivaliokunnan sekä teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan lausunnot,

— ottaa huomioon ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan mietinnön (A9-0019/2021),

A. toteaa, että ilmastonmuutoksen haitalliset vaikutukset muodostavat välittömän uhan ihmisten toimeentulolle ja maa- ja vesiekosysteemeille, kuten IPCC:n ilmaston lämpenemistä 1,5 celsiusasteella sekä valtameriä ja kryosfääriä koskevissa erityisraporteissa vahvistetaan; toteaa, että vaikutukset jakautuvat epätasaisesti ja että haitallisimmat vaikutukset kohdistuvat köyhempiin maihin ja ihmisiin;

B. ottaa huomioon, että Maailman terveysjärjestön (WHO) mukaan ilmastonmuutoksen odotetaan aiheuttavan vuodesta 2030 lähtien vuosittain noin 250 000 ylimääräistä kuolemantapausta, jotka johtuvat aliravitsemuksesta, malariasta, ripulista ja lämpökuormituksesta;

C. toteaa, että maapallon keskilämpötila on jo noussut yli 1,1 celsiusasteella esiteollisella kaudella vallinneeseen tasoon verrattuna ([5]);

D. ottaa huomioon, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat Pariisin sopimuksen mukaisesti sitoutuneet toteuttamaan ilmastotoimia uusimman käytettävissä olevan tieteellisen näytön perusteella ja että niiden tavoitteena on nyt saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä;

E. ottaa huomioon, että viime vuosikymmeninä EU on onnistuneesti irrottanut alueelliset kasvihuonekaasupäästöt talouskasvusta ja että kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet 24 prosentilla samalla kun BKT on kasvanut yli 60 prosentilla vuodesta 1990 vuoteen 2019; toteaa, että tässä ei oteta huomioon EU:n kansainväliseen kauppaan liittyviä päästöjä ja että näin ollen EU:n maailmanlaajuista hiilijalanjälkeä aliarvioidaan;

F. ottaa huomioon, että vuonna 2015 EU:n tuonti- ja vientipäästöjen suhdeluku oli noin 3:1 ja että tuonnin yhteydessä syntyi 1 317 miljoonaa tonnia hiilidioksidia ja viennin yhteydessä 424 miljoonaa tonnia ([6]);

G. ottaa huomioon, että EU:n voimassa olevalla lainsäädännöllä on onnistuttu tehokkaasti saavuttamaan tähän mennessä hyväksytyt ilmastotavoitteet; ottaa huomioon, että EU:n nykyinen päästökauppajärjestelmä (EU-ETS), erityisesti olemassa olevat hiilivuotoa koskevat säännökset, ei ole tarjonnut tehokkaita kannustimia tiettyjen alojen, varsinkin teollisuuden, tarvittavaan hiilestä irtautumiseen, ja on joissakin tapauksissa johtanut perusteettomiin satunnaisiin voittoihin järjestelmästä hyötyville yrityksille, kuten tilintarkastustuomioistuin on todennut ([7]);

H. katsoo, että komission olisi jatkettava sellaisten menetelmien kehittämistä, joilla voidaan määrittää tuotteen hiili- ja ympäristöjalanjälki, ottamalla huomioon tuotteen koko elinkaari ja varmistamalla, että tuotesidonnaiset päästöt, myös kansainvälisen liikenteen aiheuttamat päästöt, lasketaan mahdollisimman realistisesti;

I. katsoo, että komission olisi tutkittava myös tuotteiden ja palvelujen jäljitettävyyttä, jotta voidaan määritellä entistä täsmällisemmin vaikutukset, joita niillä on koko elinkaarensa aikana, kuten materiaalien oton ja käytön, valmistusprosessin ja energian käytön aikana ja käytetyn liikennemuodon mukaan, tarkoituksena perustaa tietokantoja;

([4]) Euroopan parlamentin tarkistukset 8. lokakuuta 2020 ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi ja asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0253).

([5]) Maailman ilmatieteellinen järjestö (WMO), "Statement on the State of the Global Climate in 2019".

([6]) P. Fezzigna, S. Borghesi, D. Caro, "Revising Emission Responsibilities through Consumption-Based Accounting: A European and Post-Brexit Perspective", *Sustainability*, 17. tammikuuta 2019.

([7]) Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus nro 18/2020.

Keskiviikko 10. maaliskuuta 2021

J. ottaa huomioon, että tällä hetkellä noin 27 prosenttia polttoaineen polttamisesta syntyvistä maailman hiilidioksidipäästöistä liittyy kansainväliseen tavaraliikenteeseen ([8]); ottaa huomioon, että 90 prosenttia kansainvälisestä tavaraliikenteestä tapahtuu meritse, mistä syntyy merkittäviä kasvihuonekaasupäästöjä; ottaa huomioon, että kotimaisen vesiliikenteen hiilidioksidipäästöt on sisällytetty EU:n alkuperäiseen kansallisesti määriteltyyn panokseen; ottaa huomioon, että tätä voidaan tarkistaa EU:n tehostetun tavoitteen perusteella;

K. toteaa, että covid-19-pandemia on antanut merkittäviä opetuksia, minkä vuoksi komission ehdotuksessa uudesta Next Generation EU -elpymisvälineestä painotetaan tarvetta vahvistaa EU:n riippumattomuutta ja palautumiskykyä sekä lyhyiden jakeluketjujen ja erityisesti lyhyempien elintarvikeketjujen tarvetta;

L. pitää tärkeänä, että komissiolla on ilmastopolitiikkoja yhdistävä visio siten, että esimerkiksi päästöjen vähennystavoitteita merikuljetuksissa tarkastellaan yhdessä hiilen hinnoittelustrategioiden kanssa;

M. katsoo, että varmistamalla vaikuttava ja järkevä hiilen hinnoittelu osana laajempaa sääntely-ympäristöä voidaan taloudellisesti kannustaa kehittämään pienemmän kasvihuonekaasujalanjäljen tuotantomenetelmiä ja lisätä investointeja innovointiin ja uusiin teknologioihin ja siten edistää EU:n talouden hiilestä irtautumista ja kiertotalousnäkökohtia; ottaa huomioon, että tehokas hiilidioksidipäästöjen tullimekanismi voi osaltaan vaikuttaa tähän;

N. toteaa, että kauppa voi olla tärkeä väline kestävän kehityksen edistämisessä ja ilmastonmuutoksen torjumisessa; toteaa, että EU:n sisämarkkinat ovat maailman toiseksi suurimmat kuluttajamarkkinat, mikä takaa unionille ainutlaatuisen aseman maailmanlaajuisena esikuvana;

O. toteaa, että ilmastonmuutoksen torjunta vaikuttaa kilpailukykyyn ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja tarjoaa suuria mahdollisuuksia teolliseen kehittämiseen, työpaikkojen luomiseen, innovointiin ja alueelliseen kehittämiseen;

P. ottaa huomioon, että tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT-sopimus) XX artiklan mukaan Maailman kauppajärjestön (WTO) jäsenet voivat toteuttaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi (b alakohta) tai luonnonvarojen suojelemiseksi (g alakohta);

Q. katsoo, että EU:n olisi hyväksyttävä se, että kolmas maa voi ottaa käyttöön hiilidioksidipäästöjen tullimekanismin, jos maa ottaa käyttöön myös korkeamman hiilen hinnan;

R. toteaa, että Yhdysvaltojen presidentti Biden kannatti vaalikampanjassaan sitä, että pyritään ”määräämään hiilitulleja tai -kiintiöitä hiili-intensiivisille tuotteille, jotka ovat peräisin valtioista, jotka eivät noudata ilmasto- ja ympäristövelvoitteitaan”; katsoo, että tämä loisi uuden mahdollisuuden EU:n ja Yhdysvaltojen väliseen yhteistyöhön ilmastonmuutoksen torjunnassa ja auttaisi palauttamaan tämän keskeisen kumppanuuden entiselleen;

S. toteaa, että EU:n yhä kunnianhimoisemmat ilmastonmuutosta koskevat tavoitteet eivät saisi johtaa hiilivuotoriskiin EU:n teollisuudessa;

Yleisiä huomioita

1. on erittäin huolissaan siitä, että tällä hetkellä yksikään ilmoitetuista kansallisesti määritellyistä panoksista, EU:n ja sen jäsenvaltioiden panokset mukaan lukien, ei vastaa tavoitetta maapallon lämpötilan nousun rajaamisesta Pariisin sopimuksen mukaisesti selvästi alle kahden celsiusasteen samalla kun pyritään rajoittamaan maapallon lämpötilan nousu 1,5 celsiusasteeseen esiteollisella kaudella vallinneeseen tasoon verrattuna;

2. on huolissaan EU:n eräiden kauppakumppanien kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa, kuten äskettäisessä COP 25:ssä, viime vuosina havaitusta yhteistyöhaluttomuudesta, joka heikentää kollektiivista globaalia kykyämme saavuttaa Pariisin sopimuksen tavoitteet; kehottaa kaikkia osapuolia tukemaan kollektiivisia ja tieteeseen perustuvia maailmanlaajuisia toimia, joilla voidaan saavuttaa kyseiset tavoitteet; kehottaa komissiota ja neuvostoa tukemaan avointa, oikeudenmukaista ja osallistavaa päätöksentekoprosessia ilmastosopimuksessa;

([8]) Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD), ”CO_2 emissions embodied in international trade and domestic final demand: methodology and results using the OECD inter-country input-output database”, 23. marraskuuta 2020.

3. korostaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden tehtävänä on jatkossakin toimia johtajina maailmanlaajuisissa ilmastotoimissa yhdessä muiden suurimpien globaalien päästöjen aiheuttajien kanssa ja niillä on tähän myös mahdollisuudet; huomauttaa, että EU on johtanut globaaleja ilmastotoimia, mistä osoituksena on, että EU hyväksyi tavoitteen ilmastoneutraaliuden saavuttamisesta viimeistään vuoteen 2050 mennessä ja aikoo korottaa vuotta 2030 koskevaa kasvihuonekaasupäästötavoitettaan; kehottaa painokkaasti komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan ilmastodiplomatiaansa ennen hiilitullimekanismia koskevan lainsäädäntöehdotuksen hyväksymistä ja sen jälkeen ja erityisesti varmistamaan jatkuvan vuoropuhelun kauppakumppanien kanssa globaaleihin ilmastotoimiin kannustamiseksi; painottaa, että tarvitaan samanaikaisia diplomaattisia toimia sen varmistamiseksi, että EU:n naapurimaat sitoutuvat toimiin jo varhaisessa vaiheessa;

4. korostaa kansalaisten ja kuluttajien keskeistä roolia energiasiirtymässä ja pitää tärkeänä kannustaa ja tukea kuluttajia tekemään ilmastonmuutoksen vaikutuksia vähentäviä valintoja edistämällä kestävää toimintaa ja oheishyötyjä, jotka johtavat elämänlaadun paranemiseen;

5. panee merkille komission ehdotuksen asettaa EU:n vuoden 2030 ilmastotavoitteeksi nettopäästöjen vähentämisen vähintään 55 prosentilla vuoden 1990 tasosta; korostaa kuitenkin, että parlamentti hyväksyi korkeamman, 60 prosentin tavoitteen;

6. panee merkille, että samalla kun EU on olennaisesti vähentänyt omia kasvihuonekaasupäästöjään, EU:hun suuntautuvaan tuontiin liittyvät kasvihuonekaasupäästöt ovat kasvaneet jatkuvasti, mikä on heikentänyt unionin pyrkimyksiä pienentää maailmanlaajuista kasvihuonekaasujalanjälkeään; korostaa, että EU:n tavaroiden ja palvelujen nettotuonnin osuus unionin sisäisistä hiilidioksidipäästöistä on yli 20 prosenttia; katsoo, että tuontiin liittyviä kasvihuonekaasupäästöjä olisi valvottava paremmin, jotta voidaan tunnistaa mahdolliset toimenpiteet, joilla voidaan pienentää EU:n maailmanlaajuista kasvihuonekaasujalanjälkeä;

WTO:n sääntöjen mukaisen hiilitullimekanismin suunnittelu

7. tukee hiilitullimekanismin käyttöönottoa sillä edellytyksellä, että se ei ole ristiriidassa WTO:n sääntöjen ja EU:n vapaakauppasopimusten kanssa eli se on syrjimätön eikä tarkoita käytännössä kansainvälisen kaupan peiteltyä rajoittamista; katsoo, että sellaisella hiilitullimekanismilla luotaisiin eurooppalaiselle teollisuudelle ja EU:n kauppakumppaneille kannustin teollisuuden hiilestä irtautumiselle ja tuettaisiin näin sekä EU:n että maailmanlaajuista ilmastopolitiikkaa, joka tähtää Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisesti neutraaliuteen kasvihuonekaasujen osalta; toteaa yksiselitteisesti, että hiilitullimekanismi olisi suunniteltava yksinomaan edistämään ilmastotavoitteita eikä sitä saisi käyttää väärin välineenä, jolla lisätään protektionismia, perusteetonta syrjintää ja rajoituksia; korostaa, että tällä mekanismilla olisi tuettava EU:n vihreän kehityksen tavoitteita, erityisesti parempia mahdollisuuksia käsitellä EU:n teollisuuteen ja kansainväliseen kauppaan liittyviä kasvihuonekaasupäästöjä, ja samalla sen olisi oltava syrjimätön ja sillä olisi pyrittävä maailmanlaajuisiin tasapuolisiin toimintaedellytyksiin;

8. painottaa, että vähiten kehittyneiden maiden ja pienten kehittyvien saarivaltioiden olisi saatava erityiskohtelua, jotta voidaan ottaa huomioon niiden erityispiirteet ja mekanismin mahdollisesti kielteinen vaikutus niiden kehitykseen;

9. palauttaa mieliin syrjäisimpien alueiden erityisrajoitteet ja -haasteet, jotka johtuvat erityisesti niiden syrjäisestä sijainnista, saaristoluonteesta ja markkinoiden pienestä koosta, ja kehottaa varmistamaan, että hiilitullimekanismissa otetaan niiden erityisyyspiirteet asianmukaisesti huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 349 artiklan mukaisesti;

10. toteaa jälleen, että hiilitullimekanismin olisi oltava osa lainsäädäntötoimenpidepakettia, jolla varmistetaan EU:n tuotannosta ja kulutuksesta syntyvien kasvihuonekaasupäästöjen nopea vähentyminen erityisesti tehostamalla energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä; korostaa, että hiilitullimekanismiin olisi liityttävä politiikkatoimia, joilla pyritään mahdollistamaan ja edistämään investointeja vähähiilisiin teollisuusprosesseihin muun muassa innovatiivisten rahoitusvälineiden, uuden kiertotaloutta koskevan toimintasuunnitelman ja sellaisen EU:n laajemman teollisuuspolitiikan avulla, joka on sekä ympäristön kannalta kunnianhimoinen että sosiaalisesti oikeudenmukainen, jotta Euroopan hiiletöntä uudelleenteollistamista voidaan ohjata luomaan laadukkaita paikallisia työpaikkoja ja voidaan varmistaa Euroopan talouden kilpailukyky, samalla kun täytetään unionin ilmastotavoitteet ja tarjotaan ennustettavuutta ja varmuutta ilmastoneutraaliuteen pyrkivien investointien turvaamiseksi;

11. korostaa, että tuotestandardeilla voidaan varmistaa vähähiilinen ja resurssitehokas valmistus ja auttaa takaamaan, että tuotteiden käytöstä aiheutuu mahdollisimman vähän kielteisiä ympäristövaikutuksia; kehottaa komissiota tämän vuoksi ehdottamaan, että hiilitullimekanismin käyttöönottoa täydennetään entistä kunnianhimoisemmilla ja sitovilla normeilla ja standardeilla EU:n markkinoille saatettavien tuotteiden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi sekä resurssien ja energian säästämiseksi ja kestävän tuotepoliittisen kehyksen ja kiertotaloutta koskevan EU:n toimintasuunnitelman tukemiseksi;

Keskiviikko 10. maaliskuuta 2021

12. katsoo, että hiilitullimekanismin olisi katettava kaikkien EU:n päästökauppajärjestelmän kattamien tavaroiden ja hyödykkeiden tuonti, myös silloin, kun ne on sisällytetty väli- tai lopputuotteisiin, jotta ehkäistään mahdolliset vääristymät sisämarkkinoilla ja arvoketjussa; korostaa, että heti alussa (jo vuonna 2023) ja kun vaikutustenarviointi on tehty, hiilitullimekanismin olisi katettava energia-ala ja energiaintensiiviset teollisuudenalat, kuten sementti-, teräs-, alumiini-, öljynjalostus-, paperi-, lasi-, kemikaali- ja lannoiteteollisuus, joille myönnetään edelleen huomattavia maksuttomia päästöoikeuksia ja joiden osuus EU:n teollisuuden päästöistä on edelleen 94 prosenttia;

13. korostaa, että tuontiin sisältyvät kasvihuonekaasupäästöt olisi esitettävä avoimien, luotettavien ja ajan tasalla olevien tuotekohtaisten vertailuarvojen avulla kolmansien maiden laitosten tasolla ja että siinä tapauksessa, että maahantuoja ei aseta tietoja saataville, olisi oletusarvoisesti otettava huomioon yksittäisiin tuotteisiin sisältyvät keskimääräiset maailmanlaajuiset kasvihuonekaasupäästöt eriteltyinä eri tuotantomenetelmien ja niiden vaihtelevien päästöintensiteettien mukaan; katsoo, että tuontia koskevan hiilen hinnoittelun olisi katettava sekä suorat että epäsuorat päästöt ja siksi niissä olisi otettava huomioon myös sähköverkon maakohtainen hiili-intensiteetti tai, jos maahantuoja asettaa saataville tietoja, energiankulutuksen hiili-intensiteetti laitoksen tasolla;

14. panee merkille, että komissio arvioi parhaillaan kaikkia hiilitullimekanismin käyttöönottoa koskevia vaihtoehtoja, jotka ulottuvat verotusvälineistä EU:n päästökauppajärjestelmää käyttäviin mekanismeihin; painottaa, että hiilitullimekanismin suunnittelua koskevia yksityiskohtia olisi tarkasteltava EU:n päästökauppajärjestelmän tarkistamisen yhteydessä niiden täydentävyyden ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi ja jotta vältetään päällekkäisyydet, jotka johtaisivat EU:n teollisuuden kaksinkertaiseen suojeluun; korostaa, että on tärkeää varmistaa hiilitullimekanismin taustalla olevan prosessin avoimuus muun muassa ottamalla mukaan WTO ja EU:n kauppakumppanit koordinoiden toimia Euroopan parlamentin kanssa ja huolellisesti arvioimalla ja vertaamalla hiilitullimekanismin eri muotojen vaikuttavuutta, tehokkuutta ja oikeudellista toteuttamiskelpoisuutta ajatellen kasvihuonekaasupäästöjen kokonaismäärän vähentämistä maailmassa; vaatii, että hiilitullimekanismin ensisijaisena tavoitteena on ympäristönsuojelu ja että ympäristökriteerien on siksi oltava keskeisiä välineen valinnassa ja on varmistettava ennakoitava ja riittävän korkea hiilen hinta, joka toimii kannustimena investoinneille hiilestä irtautumiseksi niin, että voidaan toteuttaa Pariisin sopimuksen tavoitteet;

15. korostaa, että on tärkeää arvioida kunkin vaihtoehdon vaikutuksia kuluttajien, erityisesti heikommassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvien kuluttajien, elintasoon sekä vaikutuksia tuloihin; kehottaa komissiota huomioimaan vaikutustenarvioinnissa myös sen, miten hiilitullimekanismista saatavat, omiksi varoiksi katsottavat tulot vaikuttavat EU:n talousarvioon valitusta toteutustavasta ja sen yksityiskohdista riippuen;

16. katsoo, että potentiaalisen hiilivuotoriskin torjumiseksi samalla kun noudatetaan WTO:n sääntöjä hiilitullimekanismissa on veloitettava tuonnin hiilipitoisuudesta määrällä, joka vastaa EU:n tuottajien maksamia hiilikustannuksia; korostaa, että hiilitullimekanismissa käytettävän hiilen hinnoittelun olisi heijastettava EU:n päästökauppajärjestelmään kuuluvien unionin päästöoikeuksien hintojen dynaamista kehitystä samalla kun varmistetaan hiilen hinnan ennustettavuus ja parempi vakaus; katsoo, että maahantuojien olisi ostettava päästöoikeuksia EU:n päästökauppajärjestelmästä erillisestä päästöoikeusvarannosta, jossa hiilen hinta vastaa EU:n päästökauppajärjestelmän tapahtumien päivän hintaa; painottaa, että hiilitullimekanismi on vain yksi toimenpiteistä, joilla pannaan täytäntöön Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteet, ja että siihen on liityttävä myös tarvittavat toimenpiteet hiilikauppajärjestelmään kuulumattomilla aloilla sekä EU:n hiilikauppajärjestelmän kunnianhimoinen uudistus, jotta varmistetaan, että se tarjoaa hiilen mielekkään hinnoittelun, jossa täysin noudatetaan saastuttaja maksaa periaatetta, ja jotta myötävaikutetaan tarvittaviin kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiin, jotka vastaavat EU:n päivitettyä vuoden 2030 ilmastotavoitetta sekä kasvihuonekaasujen nollanettopäästötavoitetta vuonna 2050, myös käsittelemällä lineaarista vähennyskerrointa, muuttamalla ylärajan vertailupohjaa ja arvioimalla, tarvitaanko mahdollisesti hiilen pohjahintaa;

17. korostaa, että kaikkien sekä kotimaisten että maahantuotujen kuluttajatuotteiden hiilipitoisuuteen kohdistuva valmistevero (tai muu vero) ei täysin kattaisi hiilivuodon riskiä ja olisi teknisesti haastava, koska hiilen jäljittäminen globaaleissa arvoketjuissa on monimutkaista, ja se voisi aiheuttaa merkittävän rasitteen kuluttajille; toteaa, että kiinteä tuontitulli tai -vero voisi olla yksinkertainen väline, jolla voidaan antaa vahva ja vakaa ympäristöhintasignaali tuodulle hiilelle; katsoo kuitenkin, että koska tällainen vero on luonteeltaan kiinteä, se olisi vähemmän joustava väline EU:n päästökauppajärjestelmän hintojen kehityksen huomioon ottamiseksi; korostaa, että kehittyvä vero, joka heijastaa automaattisesti EU:n päästökauppajärjestelmän hintaa, vastaisi käytännössä nimellistä päästökauppajärjestelmää; toteaa, että jos hiilitullimekanismi on luonteeltaan verotuksellinen, on mahdollista ottaa käyttöön SEUT-sopimuksen 192 artiklan 2 kohtaan perustuva mekanismi;

18. katsoo, että tuojilla olisi oltava mahdollisuus osoittaa EU:n päästökauppajärjestelmän mittaamista, raportointia ja todentamista koskevien normien mukaisesti, että niiden tuotteiden hiilipitoisuus on vertailuarvoja alhaisempi, ja mahdollisuus hyötyä sen mukaisesti mukautetusta hinnasta kestäviä teknologioita koskevan innovoinnin ja niihin investoinnin edistämiseksi kaikkialla maailmassa; katsoo, että tämä ei saisi aiheuttaa kohtuutonta rasitetta pk-yrityksille; korostaa, että mekanismin täytäntöönpanoa on tuettava EU:n normeilla, joilla estetään mekanismin ohittaminen tai väärinkäyttö, ja sen hallinnointi edellyttää vahvaa riippumatonta infrastruktuuria;

19. korostaa, että hiilitullimekanismilla olisi varmistettava, että kolmansista maista peräisin olevilta tuojilta ei veloiteta tuotteidensa hiilipitoisuudesta kahteen kertaan, jotta huolehditaan kyseisten tuojien tasavertaisesta ja syrjimättömästä kohtelusta; kehottaa komissiota arvioimaan huolellisesti hiilitullimekanismin eri vaihtoehtojen vaikutuksia vähiten kehittyneisiin maihin;

20. painottaa, että toisin kuin päästökauppajärjestelmässä, mekanismissa ei pitäisi katsoa puun polttamista polttoaineena hiilineutraaliksi ja että tarkistetussa ja päivitetyssä kehyksessä myös kaadettuun puuhun ja köyhtyneeseen maaperään sisältyvällä hiilellä olisi oltava hinta;

21. kehottaa painokkaasti komissiota minimoimaan riskin, että EU:hun viejät yrittävät kiertää mekanismia tai heikentää sen tehokkuutta esimerkiksi reitittämällä tuotantoa uudelleen markkinoiden välillä tai viemällä puolivalmisteita;

Kauppaan liittyvät hiilitullimekanismin näkökohdat

22. vaatii, että Pariisin sopimuksesta ja sen tavoitteista tehdään yksi kauppapolitiikan pääperiaatteista sisällyttämällä se muun muassa olennaisena osana vapaakauppasopimuksiin ja että kaikki kauppapolitiikan aloitteet ja välineet mukautetaan tähän tavoitteeseen; on vakuuttunut siitä, että tämän tavoitteen huomioon ottava kauppapolitiikka voi merkittävästi vauhdittaa talouksien ohjaamista hiilestä irtautumiseen Pariisin sopimuksessa ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa asetettujen ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi;

23. on erittäin huolissaan monenvälisen kauppajärjestelmän rappeutumisesta; kehottaa komissiota pitämään aktiivisesti yhteyttä kappakumppaneiden hallituksiin, jotta varmistetaan jatkuva vuoropuhelu tästä aloitteesta ja tarjotaan siten kannustimia sekä unionin että sen kauppakumppaneiden toteuttamiin ilmastotoimiin; korostaa, että kauppapolitiikalla voidaan ja sillä pitäisi edistää myönteistä ympäristöohjelmaa ja välttää merkittäviä eroja ympäristötavoitteiden tasossa EU:n ja muun maailman välillä ja että hiilitullimekanismi olisi suunniteltava toimeksi, jolla täydennetään unionin vapaakauppasopimusten kauppaa ja kestävää kehitystä koskevien lukujen mukaisia toimia; tähdentää, että aloitteen lopullisena tavoitteena on oltava maailmanlaajuiset toimet, jotka tekevät hiilitullimekanismin tarpeettomaksi, kun muu maailma saavuttaa kunnianhimoisen tason, jonka EU on asettanut hiilidioksidipäästöjen vähentämiselle; katsoo siksi, että hiilitullimekanismia olisi pidettävä keinona nopeuttaa tätä prosessia eikä keinona edistää protektionismia; odottaa, että komissio aloittaa neuvottelut maailmanlaajuisesta toimintatavasta WTO:ssa tai G20-ryhmässä;

24. katsoo, että kansainvälinen kauppa ja kauppapolitiikka ovat keskeisiä tekijöitä, jotka mahdollistavat siirtymisen kohti ilmastoneutraalia, resurssitehokasta ja maailmanlaajuista kiertotaloutta, ja näin ollen niillä tuetaan maailmanlaajuisia pyrkimyksiä YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja Pariisin sopimuksen noudattamiseksi; katsoo, että WTO:ta on viipymättä uudistettava kokonaisvaltaisesti, jotta se voi taata reilun kaupan ja torjua samalla ilmaston lämpenemistä; panee merkille, että GATT-säännöt ovat peräisin vuodelta 1947, ja katsoo, että niitä on tarkasteltava uudelleen nykyisen ilmastokriisin valossa; odottaa komission tekevän kiireellisesti aloitteita WTO:n uudistamiseksi, jotta se voidaan saattaa ilmastotavoitteiden mukaiseksi; kehottaa komissiota tehostamaan toimiaan maailmanlaajuiseen hiilidioksidin hinnoitteluun pääsemiseksi ja helpottamaan ilmaston- ja ympäristönsuojeluteknologioiden kauppaa esimerkiksi kauppapoliittisilla aloitteilla, kuten WTO:n ympäristöhyödykesopimuksella;

25. kehottaa lisäksi komissiota pyrkimään monenvälisiin WTO:n uudistuksiin, joilla kansainvälinen kauppaoikeus saatetaan Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaiseksi ja kansainvälisen oikeuden muiden näkökohtien, erityisesti Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimusten, mukaiseksi; huomauttaa, että hiilitullimekanismi on WTO:n sääntöjen mukainen, jos se on laadittu pitäen mielessä selkeät ympäristötavoitteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja jos siinä kunnioitetaan tinkimättömästi ympäristön koskemattomuutta;

26. korostaa, että hiilitullimekanismi voi osaltaan edistää kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista; muistuttaa, että myös ihmisarvoisen työn edistäminen on kestävän kehityksen tavoite, ja kehottaa komissiota varmistamaan, että EU:n markkinoille saatetut tavarat on tuotettu ILO:n yleissopimusten mukaisissa oloissa;

27. toteaa, että jotta hiilitullimekanismi olisi WTO:n sääntöjen mukainen, sitä koskevien suunnitelmien perustana voitaisiin käyttää GATT-sopimuksen määräyksiä, kuten I artiklaa (suosituimmuuskohtelun periaate), III artiklaa (kansallisen kohtelun periaate) ja tarvittaessa XX artiklaa (yleiset poikkeukset), ja katsoo, että hiilitullimekanismin olisi perustuttava yksinomaan ja tiukasti ympäristönäkökohtiin, kuten maailmanlaajuisten hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen ja hiilivuodon ehkäisemiseen;

28. korostaa GATT-sopimuksen III artiklassa vahvistettua syrjimättömyyden periaatetta; painottaa, että tuonnin ja unionin sisäisen tuotannon kohtelu samalla tavalla on keskeinen keino varmistaa minkä tahansa toimenpiteen yhdenmukaisuus WTO:n sääntöjen kanssa; korostaa, että ***hiilitullimekanismilla*** olisi ***luotava*** EU:n tuottajille ja EU:n ulkopuolisille tuottajille tasapuoliset toimintaedellytykset soveltamalla näiden alojen ***tuontituotteita koskeviin*** tuotesidonnaisiin hiilidioksidipäästöihin ***päästökauppajärjestelmän maksuja vastaavaa*** maksua tuotteiden alkuperästä riippumatta, varmistaen siten unionin teollisuudelle täydellinen suoja hiilivuotoa vastaan ja välttäen päästöjen siirtymistä kolmansiin maihin; korostaa, että hiilitullimekanismin ***täytäntöönpanossa*** olisi ***vältettävä*** EU:n laitosten kaksinkertaista suojelemista samalla kun arvioidaan vaikutuksia vientiin ja viennistä riippuvaisiin aloihin koko arvoketjussa; korostaa, että hiilitullimekanismin suunnittelussa olisi noudatettava yksinkertaista periaatetta, jonka mukaan hiilitonnia ei saisi suojella kahta kertaa;

29. korostaa, että on tärkeää varmistaa maailmanlaajuiset tasapuoliset toimintaedellytykset unionin teollisuuden kilpailukyvylle aiheuttamatta vahinkoa ilmastolle ja ympäristölle; kehottaa siksi komissiota harkitsemaan vientihyvitysten mahdollista käyttöönottoa, mutta vain siinä tapauksessa, että komissio voi pätevästi osoittaa niiden positiivisen vaikutuksen ilmastoon ja yhteensopivuuden WTO:n sääntöjen kanssa; korostaa, että jotta estetään vähemmän tehokkaiden tuotantomenetelmien edistämisestä unionin vientiteollisuudessa aiheutuvat kielteiset ilmastovaikutukset ja jotta varmistetaan yhteensopivuus WTO:n sääntöjen kanssa, kaikenlaisten mahdollisten vientitukien olisi oltava läpinäkyviä ja oikeasuhteisia eivätkä ne saisi johtaa minkäänlaisiin kilpailuetuihin EU:n vientiteollisuudelle kolmansissa maissa ja ne olisi rajattava tiukasti kaikkein tehokkaimpiin laitoksiin, jotta voidaan säilyttää kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevat kannustimet EU:n vientiyrityksille;

30. korostaa, että mekanismin on kannustettava teollisuudenaloja EU:ssa ja sen ulkopuolella tuottamaan puhtaita ja kilpailukykyisiä tuotteita ja välttämään hiilivuotoa vaarantamatta kaupankäyntimahdollisuuksia;

31. panee merkille, että hiilitullimekanismi on osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja väline, jonka avulla voidaan saavuttaa EU:n tavoite kasvihuonekaasujen nollanettopäästöistä vuonna 2050; toteaa, että hiilitullimekanismi saattaa vaikuttaa joko suoraan tai välillisesti useimpiin hiili- ja kauppaintensiivisiin teollisuudenaloihin, ja katsoo, että näitä aloja olisi kuultava prosessin kaikissa vaiheissa; toteaa lisäksi, että hiilitullimekanismi voisi vaikuttaa toimitusketjuihin siten, että ne saadaan sisällyttämään hiilikustannukset hintoihin; korostaa, että hiilitullimekanismin olisi oltava helposti hallinnoitava eikä siitä saisi aiheutua kohtuutonta taloudellista ja hallinnollista rasitetta yrityksille eikä varsinkaan pk-yrityksille;

Hiilitullimekanismi ja omat varat

32. toteaa, että hiilitullimekanismi voitaisiin panna täytäntöön joko nykyisen tullijärjestelmän laajennuksena tai nykyistä EU:n päästökauppajärjestelmää täydentävänä järjestelmänä; korostaa, että kumpikin lähestymistapa voisi olla täysin yhdenmukainen omia varoja koskevan aloitteen kanssa;

33. kannattaa komission aikomusta käyttää hiilitullimekanismista saatavia tuloja EU:n talousarvion uusina omina varoina ja pyytää komissiota varmistamaan, että näiden tulojen käyttö tapahtuu täysin avoimesti; painottaa kuitenkin, että hiilitullijärjestelmän merkityksen talousarvion kannalta olisi oltava vain välineen sivutuote; katsoo, että näiden uusien tulojen pitäisi mahdollistaa suurempi tuki ilmastotoimille ja vihreän kehityksen ohjelman tavoitteille, kuten oikeudenmukaiselle siirtymälle ja unionin talouden hiilestä irtautumiselle, ja EU:n osuuden kasvattamiselle kansainvälisessä ilmastorahoituksessa vähiten kehittyneiden maiden ja pienten kehittyvien saarivaltioiden hyväksi, joihin ilmastonmuutos vaikuttaa vakavimmin, erityisesti tukemalla niitä puhtaisiin ja hiilestä irrotettuihin teknologioihin perustuvan teollistamisprosessin toteuttamisessa; kehottaa komissiota ottamaan tulevassa ehdotuksessaan huomioon mekanismin sosiaaliset vaikutukset, jotta niitä voidaan minimoida; korostaa, että hiilitullimekanismista saatavia tuloja ei missään tapauksessa saisi käyttää unionin saastuttavan teollisuuden piilotukeen, koska se vaarantaisi viime kädessä mekanismin yhteensopivuuden WTO:n sääntöjen kanssa;

34. muistuttaa, että parlamentti, neuvosto ja komissio sopivat uusien omien varojen, joihin myös hiilitullimekanismi kuuluu, luomisesta seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen aikana 16. joulukuuta 2020 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa, joka on tehty talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi (toimielinten välinen sopimus) ([9]); korostaa, että hiilitullimekanismin tuottamien rahavirtojen osoittaminen EU:n talousarvioon auttaisi lievittämään fiskaaliseen ekvivalenssiin liittyviä ongelmia, varmistamaan vaikutusten

([9]) EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

oikeudenmukaisen jakautumisen jäsenvaltioiden kesken sekä varmistamaan rakenteen ketteryyden ja mahdollisimman pienet hallintokulut; katsoo näin ollen, että näiden tulojen määrittäminen EU:n omiksi varoiksi pienentäisi bruttokansantuloon perustuvien rahoitusosuuksien osuutta EU:n talousarvion rahoituksesta ja auttaisi siten jakamaan hiilitullimekanismin vaikutukset oikeudenmukaisesti kaikkien jäsenvaltioiden kesken; katsoo, että pienempien bruttokansantuloon perustuvien osuuksien myötä kansallisella tasolla mahdollisesti saatavat säästöt lisäävät jäsenvaltioiden finanssipoliittista liikkumavaraa;

35. panee merkille erilaiset varovaiset tuloarviot, jotka vaihtelevat viidestä 14 miljardiin euroon vuodessa uuden välineen soveltamisalasta ja rakenteesta riippuen; korostaa, että EU:n talousarvio kykenee joka tapauksessa kestämään ainutlaatuisella tavalla tulojen vaihtelua tai jopa pitkäaikaisia regressiivisiä vaikutuksia;

36. on päättänyt varmistaa, että hiilitullimekanismiin perustuvat omat varat ovat osa omien varojen koria, joka riittää kattamaan odotettavissa olevat menot, jotka aiheutuvat Next Generation EU -välineen alaisen lainanoton lainapääoman takaisinmaksusta ja korkomaksuista, noudattaen samalla yleiskatteisuusperiaatetta; palauttaa lisäksi mieliin, että takaisinmaksusuunnitelman mahdollisen ylijäämän on säilyttävä edelleen EU:n talousarviossa yleisinä tuloina;

37. painottaa, että uusien omien varojen korin käyttöönotto toimielinten välisen sopimuksen mukaisten uusien omien varojen käyttöönottoa koskevan etenemissuunnitelman mukaisesti voisi helpottaa menojen parempaa kohdentamista EU:n tasolla ensisijaisiin aloihin ja yhteisiin julkishyödykkeisiin, joista saadaan suuria tehokkuushyötyjä kansallisiin menoihin verrattuna; muistuttaa, että jos jokin kolmesta toimielimestä laiminlyö toimielinten välisessä sopimuksessa sovittuja ehtoja, muut toimielimet saattavat ryhtyä oikeustoimiin sitä vastaan;

38. kehottaa toimielimiä toteuttamaan aktiivisesti jatkotoimia toimielinten väliseen sopimukseen perustuvan uusien omien varojen käyttöönottamiseksi laaditun etenemissuunnitelman hengen ja kirjaimen mukaisesti, sillä kyseisen sopimuksen mukaan nämä uudet omat varat tulevat voimaan viimeistään 1. tammikuuta 2023 mennessä;

Hiilitullimekanismin täytäntöönpano ja muut näkökohdat

39. painottaa, että hiilitullimekanismin täytäntöönpanoon on yhdistettävä kaikkien kansallisella tasolla energiavaltaiselle teollisuudelle myönnettävien ympäristölle haitallisten tukimuotojen lakkauttaminen; kehottaa komissiota arvioimaan jäsenvaltioiden erilaisia tätä koskevia käytäntöjä saastuttaja maksaa -periaatteen valossa;

40. kehottaa valvomaan hiilitullimekanismia riippumattoman, komission alaisuudessa toimivan elimen kautta, joka raportoi säännöllisesti ja antaa avoimia tietoja parlamentille, neuvostolle ja komissiolle pyynnöstä ja vähintään kaksi kertaa vuodessa;

41. toteaa, että EU on maailman suurin hiilen tuoja ja EU:sta vietyjen tavaroiden hiilisisältö on selvästi tuontitavaroiden hiilisisältöä alhaisempi; tekee tästä sen johtopäätöksen, että EU:n ilmastonmuutoksen torjumiseksi toteuttamat toimet ovat keskimääräisiä kansainvälisiä toimia merkittävämmät; korostaa, että unionin kokonaisilmastovaikutusten mittaamiseksi tarvitaan sellainen vankka raportointimenetelmä, jossa otetaan alueellisten päästöjen lisäksi huomioon myös EU:hun tuoduista tavaroista ja palveluista aiheutuvat päästöt;

42. korostaa, että riittävät kansainväliset ilmastotoimet, kuten vakaa, laaja ja johdonmukainen kansainvälinen hiilen hinnoittelu ja täysin kilpailukykyiset vähäpäästöiset teknologiat, tuotteet ja tuotantoprosessit, tekevät mekanismin ajan myötä tarpeettomaksi; toteaa, että ilmastonmuutos on maailmanlaajuinen ongelma, joka edellyttää maailmanlaajuisia ratkaisuja, ja katsoo tämän vuoksi, että EU:n olisi edelleen tuettava hiilidioksidin hinnoittelua koskevan globaalin kehyksen perustamista Pariisin sopimuksen 6 artiklan mukaisesti; kannustaa komissiota suunnittelemaan mekanismin siten, että sen täytäntöönpanolle ja kehittämiselle on selkeä ja kunnianhimoinen aikataulu; muistuttaa, että eräät tekniset ratkaisut hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi ovat vielä pilottivaiheessa, ja kehottaa siksi komissiota jatkamaan pyrkimyksiään niiden kehittämiseksi edelleen; kehottaa komissiota suunnittelemaan mekanismin osaksi kattavaa pitkän aikavälin politiikkapakettia, joka on johdonmukainen sen kanssa, että saavutetaan erittäin energia- ja resurssitehokas ja kasvihuonekaasupäästöjen osalta neutraali talous viimeistään vuoteen 2050 mennessä;

43. palauttaa mieliin, että EU:n ilmastopolitiikan, teollisuuspolitiikan ja kestävän talouskasvun ylläpitämistä ja lisäämistä koskevan tavoitteen on oltava tiiviisti sidoksissa toisiinsa; korostaa, että mahdollinen mekanismi on sisällytettävä EU:n teollisuusstrategiaan, jotta kannustetaan teollisuutta tuottamaan puhtaita ja kilpailukykyisiä tuotteita;

44. korostaa, että asianmukaisesti toimivalla mekanismilla olisi varmistettava EU:hun tuotavien päästöjen vähentäminen ja suojeltava ilmastoa mahdollisimman tehokkaasti hiilivuodon riskiltä noudattaen samalla WTO:n sääntöjä; korostaa, että mekanismi olisi suunniteltava siten, että varmistetaan sen tehokas ja yksinkertainen noudattaminen ja samalla estetään sen kiertäminen, kuten resurssijärjestelyt tai mekanismin soveltamisalaan kuulumattomien puolivalmisteiden tai lopputuotteiden tuonti;

45. kehottaa komissiota antamaan teknistä neuvontaa ja tukea kotimaisille ja ulkomaisille teollisuudenaloille, erityisesti pk-yrityksille, luotettavien kasvihuonekaasupäästöjen kirjanpitojärjestelmien luomisessa tuontia varten, jotta voidaan ylläpitää vahvaa eurooppalaista teollisuutta luomatta esteitä kauppakumppaneille;

46. kehottaa arvioimaan erityisesti mekanismin vaikutusta pk-yrityksiin ja kilpailuun sisämarkkinoilla; kehottaa perustamaan tarvittaessa tukimekanismin pk-yrityksille, jotta autetaan niitä mukautumaan menestyksekkäästi uuteen markkinatodellisuuteen ja estetään siten niitä joutumasta suurten markkinatoimijoiden epäoikeudenmukaisten käytäntöjen uhreiksi;

47. toteaa lisäksi, että vilpillisen kilpailun estämiseksi Euroopan markkinoilla mekanismi ei saisi aiheuttaa kilpailuhaittoja kilpailevien materiaalien välillä; korostaa, että ilmastoystävällisimmät materiaalit eivät saisi kärsiä kilpailuhaitoista;

48. korostaa, että on tärkeää varmistaa unionin kansalaisten edustus ja heidän etujensa ajaminen sekä EU:n ensisijaisten tavoitteiden, kuten ilmastonsuojelun, kestävän kasvun ja kansainvälisen kilpailukyvyn, saavuttamisen edistäminen; kehottaa siksi komissiota ja neuvostoa ottamaan parlamentin lainsäätäjänä täysimääräisesti mukaan mekanismin perustamista koskevaan lainsäädäntöprosessiin;

o

o o

49. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.